

Матеріали до практичного заняття

(адаптовано проф. К.Л.Крутій для роботи
зі студентами спеціальності «Дошкільна освіта»)

ЯК НАПИСАТИ ЕСЕ

Есе (від франц. *essai* – спроба, проба, нарис) – прозаїчне висловлювання невеликого обсягу і вільної композиції, що виражає індивідуальні враження і міркування з конкретного приводу або питання та свідомо не претендує на вичерпну відповідь.

Есе є публіцистичним твором, що пропонує роздум над якоюсь нетривіальною проблемою, есе пропонує індивідуальну позицію автора.

МЕТА есе – розвиток навичок самостійного творчого мислення та письмовий виклад власних думок.

Вимоги до написання есе

Есе - це зв'язний текст, що відображає позицію автора з якої-небудь актуальної проблеми. В даному випадку з проблеми організації дошкільної освіти.

Мета есе - висловити свою точку зору на стан і процеси модернізації дошкільної освіти, використання нових форм і підходів до виховання, навчання, розвитку дітей дошкільного віку.

Есе охоплює такі елементи:

1. *Вступ.* У ньому формулюється тема, обґрунтовується її актуальність, розкривається розбіжність думок, обґрунтовується структура розгляду теми, здійснюється перехід до основного судження.

2. *Основна частина:* формулювання суджень і аргументів, які висуває автор, звичайно, два-три судження; докази, факти і приклади на підтримку авторської позиції; аналіз контраргументів і протилежних суджень (якщо вони є), необхідно показати їх слабкі сторони.

3. *Висновок.* Повторюється основне судження, резюмуються аргументи на захист основного судження, дається загальний висновок про корисність свого твердження.

Оформлення матеріалів есе

Обсяг есе - до 2 сторінок машинописного тексту в редакторі Word.

Шрифт: Times New Roman, кегль - 14, інтервал - одинарний. Поля по 20 мм., праве – 10 мм.

Вгорі праворуч вказується прізвище, ім'я, шифр групи автора есе.

Далі через один інтервал - назва есе (тема) жирним шрифтом.

Потім через один пропущений інтервал розташовується текст.

Пам'ятайте! Обираючи жанр есе, ви можете дозволити собі бути суб'єктивними, зосередитися на частковому, а не на головному, висловлювати спірні міркування, наводячи мінімум доказів, але, з іншого боку, саме це може бути і небезпечним – уявна легкість – пиши собі, як бажаєш. Але зовсім не факт, що ваш твір вийде оригінальним та цікавим.

Есе буде цікавим, якщо в ньому будуть присутні:

- непередбачувані (парадоксальні) висновки;
- несподівані повороти;
- цікаві зчеплення.

Як НЕ слід писати есе

- НЕ вносьте в есе інформацію, яка не підтверджує вашу думку.
- НЕ треба писати особисту біографію, детальні подробиці вашого життя.
- НЕ бійтесь починати спочатку, якщо вже написана робота не відповідає на запитання есе.
- НЕ намагайтеся злякати всіх надзвичайним словниковим запасом.
- НЕ використовуйте загальний набір банальних фраз та тверджень.
- НЕ перебільшуйте.
- НЕ будуйте роботу лише на простих реченнях.
- НЕ використовуйте цитати без імені автора.
- НЕ здавайте роботу, не перевіривши її.

Критерії оцінки матеріалів есе

1. Подання власної точки зору (позиції, ставлення) при розкритті проблеми.

2. Розкриття проблеми на теоретичному рівні (з обґрунтуваннями, або цитуванням поглядів вчених) або на побутовому рівні, з коректним використанням або без використання наукових понять.

3. Аргументація своєї позиції з опорою на факти або власний досвід.

Таблиця оцінок есе

(максимальна оцінка – 5 балів)

<i>№</i>	<i>Критерії</i>	<i>Оцінка</i>
1.	1. Представлено власну точку зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми. 2. Проблему розкрито на теоретичному рівні, із зв'язками, обґрунтуванням, з коректним використанням наукових термінів і понять у контексті. 3. Є аргументація своєї думки з опорою на факти або власний досвід.	5
2.	1. Представлену власну точку зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми. 2. Проблему розкрито з коректним використанням наукових термінів і понять в контексті відповіді, але теоретичне обґрунтування не присутнє або явно не простежується, відсутні цитування позицій вчених. 3. Є аргументація своєї думки з опорою на факти або особистий досвід.	4
3.	1. Представлено власну точку зору (позиція, ставлення)	3

	<p>при розкритті проблеми.</p> <p>2. Проблему розкрито при формальному використанні наукових термінів.</p> <p>3. Має місце слабка аргументація своєї думки з опорою на факти соціально-економічної дійсності або власний досвід.</p>	
--	--	--

ДЕКІЛЬКА ПОРАД ДО НАПИСАННЯ ЕСЕ

Щоб ваше есе були лаконічним, соковитим і мальовничим, скористайтесь «секретом»: спробуйте в тексті звернутись до відчуттів: подивитись, послухати, понюхати, торкнутись, спробувати і порухатись.

Так, Костянтин Паустовський, описуючи талант письменника С.Г. Гехта («Четверта полоса»), припустив: секрет полягав в тому, що нариси різко діяли на всі людські відчуття:

«Вони пахли морем, акацією і нагрітим каменем-черепашником.

Ви відчували на своєму обличчі віяння різноманітних морських вітрів, а на руках - смолисті канати.

У них між волокон пеньки поблискували маленькі кристали солі.

Ви відчували смак зеленої їдкою бринзи і маленьких динь канталуп.

Ви бачили все з стереоскопічною опуклістю, навіть далекі, абсолютно прозорі хмари над Клінбурнською косою.

І ви чули гострий і співучий береговий говір смертельно цікавих жителів півдня, які нічому не дивуються, але говір, що особливо співучий під час сварок і лайок.

Чим це досягалося, я не знаю..» .

Отже, якщо ви мрієте, щоб ваше есе запам'яталось, скористайтесь цими порадами, «залучіть» до тексту органи відчуття.